

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 27/2023-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavných sťažnostiach sťažovateľky [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], zastúpenej PALŠA a PARTNERI ADVOKÁTSKOU KANCELÁRIOU spol. s r. o., Masarykova 13, Prešov, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Patrik Palša, proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 5 Co 113/2019 z 24. novembra 2020 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7 Cdo 103/2021 z 31. mája 2022, proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 20 Co 63/2019 z 25. júna 2020 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 9 Cdo 289/2020 zo 17. augusta 2022 a proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 7 Co 12/2020, 7 Co 13/2020 z 29. júna 2020 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 9 Cdo 261/2020 zo 17. augusta 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavné sťažnosti **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavné sťažnosti sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 13. septembra 2022 sa sťažovateľka domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Co 113/2019 z 24. novembra 2020 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 7 Cdo 103/2021 z 31. mája 2022. Ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. septembra 2022 sa sťažovateľka domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 20 Co 63/2019 z 25. júna 2020 a uznesením najvyššieho súdu č. k. 9 Cdo 289/2020 zo 17. augusta 2022. V oboch ústavných sťažnostiach navrhuje napadnuté rozsudky krajského súdu a napadnuté uznesenia najvyššieho súdu zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Okrem toho žiada priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 673/2022-12 z 8. decembra 2022 rozhodol o spojení vecí uvedených v bode 1 na spoločné konanie s tým, že ďalej bude vedené pod sp. zn. Rvp 2101/2022.

3. Sťažovateľka 27. septembra 2022 podala ústavnému súdu v poradí tretiu ústavnú sťažnosť, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 7 Co 12/2020, 7 Co 13/2020 z 29. júna 2020 a uznesením najvyššieho súdu č. k. 9 Cdo 261/2020 zo 17. augusta 2022; taktiež navrhuje napadnutý rozsudok krajského súdu a napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov konania pred ústavným súdom.

4. Ústavný súd uznesením č. k. PLs. ÚS 65/2022-6 zo 7. decembra 2022 rozhodol o spojení vecí uvedených v bodoch 1 a 3 na spoločné konanie s tým, že ďalej bude vedené pod sp. zn. Rvp 2101/2022.

5. Z ústavných sťažností a príloh k nim pripojených vyplýva, že napadnuté rozsudky krajského súdu a napadnuté uznesenia najvyššieho súdu boli vydané v konaniach, v ktorých sa rôzne fyzické osoby (žalovaní) domáhali proti sťažovateľke (žalovanej) zaplataenia konkrétnych finančných súm s príslušenstvom z dôvodu, že sťažovateľka bez právneho dôvodu užíva konkrétne špecifikované pozemky vo vlastníctve týchto fyzických osôb, a to ako športový areál – futbalové ihrisko. Spornou okolnosťou vo všetkých prípadoch bolo právne posúdenie režimu týchto nehnuteľností a výška primeranej náhrady na ich užívanie. Sťažovateľka sa v konaniach (neúspešne) bránila tým, že k týmto pozemkom má právo zodpovedajúce vecnému bremenu, pričom poukazovala na § 4 zákona č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky, a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 66/2009 Z. z.“), ktorý ustanovuje, že ak nemá vlastník stavby ku dňu účinnosti tohto zákona k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo, vzniká vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou užívanému vlastníkom stavby dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je držba a užívanie pozemku pod stavbou, vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov, ktorá prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok.

6. Krajský súd rozsudkom č. k. 5 Co 113/2019 z 24. novembra 2020 zmenil rozsudok Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) č. k. 32 C 37/2018-230 z 24. júla 2019 tak, že sťažovateľke uložil povinnosť zaplatiť [REDAKOVANÉ] sumu 5 000 eur s príslušenstvom od 22. augusta 2018 do zaplataenia, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Najvyšší súd uznesením č. k. 7 Cdo 103/2021 z 31. mája 2022 dovolanie sťažovateľky proti uvedenému rozsudku krajského súdu v časti, v ktorej namietala existenciu procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako neprípustné a v časti, v ktorej namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, odmietol podľa 447 písm. f) CSP, pretože nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

7. Rozsudkom č. k. 20 Co 63/2019 z 25. júna 2020 krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 16 C 59/2016-202 zo 14. februára 2019, ktorým sťažovateľke uložil povinnosť zaplatiť ■■■ sumu 5 000 eur s príslušenstvom od 21. júla 2016 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Najvyšší súd uznesením č. k. 9 Cdo 289/2020 zo 17. augusta 2022 dovolanie sťažovateľky proti uvedenému rozsudku krajského súdu v časti, v ktorej namietala existenciu procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako neprípustné a v časti, v ktorej namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, odmietol podľa § 447 písm. f) CSP, pretože nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

8. Rozsudkom č. k. 7 Co 12/2020, 7 Co 13/2020 z 29. júna 2020 krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 9 C 195/2014-363 v spojení s opravným uznesením okresného súdu č. k. 9 C 195/2014-397 zo 6. decembra 2019 vo výroku, ktorým sťažovateľke uložil povinnosť zaplatiť ■■■ sumu 4 500 eur, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku, a zároveň zmenil uvedené rozhodnutia okresného súdu v časti týkajúcej sa úrokov z omeškania. Najvyšší súd uznesením č. k. 9 Cdo 261/2020 zo 17. augusta 2022 dovolanie sťažovateľky proti uvedenému rozsudku krajského súdu v časti, v ktorej namietala existenciu procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako neprípustné a v časti, v ktorej namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, odmietol podľa § 447 písm. f) CSP, pretože nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

II.

Argumentácia sťažovateľky

9. Sťažovateľka v ústavných sťažnostiach [čl. 127 ústavy a § 122 a nasl. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] zhodne tvrdí, že rozhodnutiami všeobecných súdov v napadnutých konaniach došlo k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu, ako aj jej práva na spravodlivé súdne konanie. Opakujúc argumenty, ktoré vzniesla v konaniach pred všeobecnými súdmi, sťažovateľka zastáva názor, že napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov sú arbitrárne a že pre správne rozhodnutie o týchto sporoch sú podstatné zámer a vôľa normotvorcu upraviť predmetné právne vzťahy (nedostatočne riešené či neriešené v podstate od roku 1990) zákonom č. 66/2009 Z. z.

10. Okrem toho sťažovateľka namieta, že krajský súd rozhodol o týchto sporoch v rozpore s vlastnými rozhodnutiami v obdobných veciach vedených pod sp. zn. 4 Co 98/2019, sp. zn. 6 Co 12/2021 a sp. zn. 2 Co 31/2021, z ktorých vyplýva, že § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. je potrebné vykladať tak, že „*ak niet zmluvného práva, z ktorého by vyplývalo oprávnenie užívať dohodnutý pozemok, vzniká zo zákona obci právo užívať pozemok, a to na základe zákonného práva z vecného bremena. Vzniká teda samostatné vecné bremeno ex lege dňom zániku existencie zmluvného práva bez ohľadu na to, či k nemu došlo pred alebo až následne po účinnosti tohto zákona.*“.

11. Sťažovateľka poukazuje aj na judikát najvyššieho súdu R 8/2016, v ktorom ustálil, že odplata za zákonné vecné bremeno podľa § 23 ods. 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 182/1993 Z. z.“) je jednorazová, a to platí analogicky aj na iné prípady vzniku zákonných vecných bremien, za ktoré patrí povinným osobám jednorazová náhrada.

III.

Predbežné prerokovanie ústavných sťažností

12. Podstatou ústavných sťažností je námietka porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 5 Co 113/2019 z 24. novembra 2020 a uznesením najvyššieho súdu č. k. 7 Cdo 103/2021 z 31. mája 2022 (bod 7), rozsudkom krajského č. k. 20 Co 63/2019 z 25. júna 2020 a uznesením najvyššieho súdu č. k. 9 Cdo 289/2020 zo 17. augusta 2022 (bod 8) a rozsudkom krajského súdu č. k. 7 Co 12/2020, 7 Co 13/2020 z 29. júna 2020 a uznesením najvyššieho súdu č. k. 9 Cdo 261/2020 zo 17. augusta 2022 (bod 9), ktoré sťažovateľka považuje za arbitrárne a nezákonné z dôvodu neaplikovania zákona č. 66/2009 Z. z. (resp. jeho § 4) na napadnuté konania (bod 10).

13. Ústavný súd už v minulosti konštatoval, že k úlohám právneho štátu patrí vytvorenie právnych a faktických garancií uplatňovania a ochrany základných práv a slobôd občanov. Ak je na uplatnenie alebo ochranu základného práva alebo slobody potrebné uskutočniť konanie pred orgánom verejnej moci, úloha štátu spočíva v zabezpečení právnej úpravy takýchto konaní dostupných bez akejkoľvek diskriminácie každému z nositeľov základných práv a slobôd. Koncepcia týchto konaní musí zabezpečovať reálny výkon a ochranu základného práva alebo slobody, a preto ich imanentnou súčasťou sú procesné záruky takéhoto uplatňovania a ochrany základných práv a slobôd. Existencia takýchto konaní však nevyčerpáva ústavné požiadavky späté s uplatňovaním základných práv a slobôd. Ústavnosť týchto konaní predpokladá aj to, že orgán verejnej moci, pred ktorým sa takéto konania uskutočňujú, koná zásadne nestranne, nezávisle a s využitím všetkých zákonom vytvorených prostriedkov na dosiahnutie účelu takýchto procesných postupov. Len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa, ako aj ničím nepodložená možnosť úvahy orgánu verejnej moci bez akýchkoľvek objektívnych limitov, ktoré sú vymedzené zákonnými spôsobmi zisťovania skutkového základu, prijať rozhodnutie (II. ÚS 143/02, III. ÚS 60/04, III. ÚS 199/08).

14. V Slovenskej republike vykonávajú súdnictvo nezávislé a nestranné súdy (čl. 141 ods. 1 ústavy). Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 311/05). Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01). O svojvôli (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05, ZNaU 100/2005).

15. Dodržiavanie ústavy orgánmi verejnej moci nemožno vzťahovať len na strohé rešpektovanie jej jednotlivých článkov. Generálna interpretačná a realizačná klauzula ustanovuje, že výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou (čl. 152 ods. 4 ústavy). Výklad každej právnej normy (právneho predpisu) musí byť konformný s ústavou ako základným zákonom štátu s najvyššou právnou silou. V prípade, že vec pripúšťa rôzny výklad, orgán aplikujúci právo je v konkrétnej veci povinný uprednostniť ústavne konformný výklad, čo sa v plnom rozsahu vzťahuje aj na interpretáciu právnych noriem týkajúcich sa občianskoprávných vzťahov upravených Občianskym zákonníkom, resp. osobitnými zákonmi.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými rozsudkami krajského súdu:

16. Sťažovateľka v ústavných sťažnostiach zastáva názor, že vecné bremeno na pozemkoch žalobcov v jej prospech vzniklo podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. a že za zákonné vecné bremeno patrí oprávneným osobám len jednorazová náhrada.

17. Z rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že uznesením č. k. IV. ÚS 677/2022-14 z 20. decembra 2022 odmietol ako zjavne neopodstatnenú skutkovo a právne identickú ústavnú sťažnosť sťažovateľky, pričom v odôvodnení rozhodnutia (okrem iného) konštatoval, že «Cieľom a zmyslom zákona č. 66/2009 Z. z. je usporiadať dovtedy neusporiadané vlastnícke vzťahy k pozemkom pod stavbami, ktoré boli delimitované na obce a vyššie územné celky v rámci reformy verejnej správy. V dôsledku tejto reformy sa obce a vyššie územné celky stali vlastníkami stavieb, ak však štát nebol vlastníkom pozemkov pod stavbami, pozemky pod stavbami do ich vlastníctva neprešli. Zákon č. 66/2009 Z. z. upravuje v zásade dva spôsoby, ako usporiadať vlastnícke vzťahy k pozemkom pod stavbami, ktoré prešli do vlastníctva obcí a vyšších územných celkov. Prvým je zámenná zmluva, prostredníctvom ktorej obec alebo vyšší územný celok zamení pozemok pod stavbou za iný pozemok toho istého druhu a v tom istom katastrálnom území. Druhým spôsobom je postup podľa zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 330/1991 Zb.“). Konkrétny postup týkajúci sa jednoduchých pozemkových úprav vykonávaných na usporiadanie vlastníckych a užívacích pomerov k pozemkom pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky, je aktuálne upravený v § 8i zákona č. 330/1991 Zb.

18. V § 4 zákona č. 66/2009 Z. z. je upravené zákonné vecné bremeno, ktoré vzniká na pozemkoch pod stavbami, ktoré prešli do vlastníctva obcí a vyšších územných celkov. Z odseku 2 tohto ustanovenia vyplýva, že zákonné vecné bremeno je dočasné riešenie, a to pokiaľ nedôjde k pozemkovým úpravám v príslušnom katastrálnom území. Je teda zrejmé, že obce alebo vyššie územné celky sa mohli a mali odo dňa účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z., t. j. od 1. júla 2009, zamerať na usporiadanie vzťahov k pozemkom pod ich stavbami. Tento zákon im dal konkrétne možnosti, ako tieto právne vzťahy usporiadať. Vznik zákonného vecného bremena je určitým núdzovým a dočasným riešením pre situácie, ak k pozemku neexistoval žiaden iný právny vzťah. Ak však takýto vzťah existoval, ako v tomto prípade, vecné bremeno zo zákona nevzniklo.

Sťažovateľka tak ako obec mala právo tento pozemok užívať a počas trvania tohto vzťahu mala a mohla usporiadať vzťah s vlastníčkou sporného pozemku postupom podľa zákona č. 66/2009 Z. z.

19. Vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z. z. tak nie je mienené na trvalé usporiadanie vzťahov k pozemkom pod stavbami obcí a vyšších územných celkov. Zmyslom tohto zákona je upraviť spôsob ako vlastníkom pozemkov pod stavbami obcí a vyšších územných celkov poskytnúť adekvátnu náhradu za ich pozemok (zámenou alebo spôsobom podľa zákona č. 330/1991 Zb.). Obec má v zmysle § 8i zákona č. 330/1991 Zb. právo iniciovať konanie o pozemkových úpravách, prípadne sa môže s vlastníkom dohodnúť aj inak. Tieto možnosti jej príslušná právna úprava ponúka účinnosťou zákona č. 66/2009 Z. z., t. j. už od 1. júla 2009. Pokiaľ tak sťažovateľka dosiaľ neurobila a vzájomné vzťahy s vlastníčkou pozemku neusporiadala, je potrebné, aby uhradila žalobkyni primeranú odplatu za užívanie jej pozemku. Sťažovateľka neuviedla, či a prípadne s akým výsledkom sa pokúsila o usporiadanie vzájomných vlastníckych práv so žalobkyňou, a preto nemožno hovoriť o tom, že išlo o úmysel zákonodarcu, ktorý mienil upraviť vznik zákonného vecného bremena aj po zániku iného vzťahu k pozemkom. Treba pripustiť, že iné právo k pozemku mohlo zaniknúť aj krátko po účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z., avšak pokiaľ zákon vznik vecného bremena podmieňuje jasnou a určitou podmienkou (neexistencia iného vzťahu k pozemku ku dňu účinnosti zákona), nie je možné ju výkladom rozšíriť, najmä ak má ísť o vznik vecného práva k cudzej veci. Sťažovateľka od r. 2009 nedokázala usporiadať vzťah pod stavbou ihriska a domáha sa akceptovania záveru, že má na pozemku vecné bremeno. Vecné bremeno rozhodne nebolo mienené ako trvalé usporiadanie vzájomných vzťahov, ale len do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území (§ 4 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z. z.).».

20. Ústavný súd preskúmaním napadnutých rozsudkov krajského súdu i v tu prejednáwanej spojenej veci zistil, že (aj) z ich odôvodnení jasne vyplýva, z akého skutkového stavu vychádzal, aké právne predpisy aplikoval, ako ich vyložil, ako aj to, prečo neakceptoval právnu argumentáciu sťažovateľky. Právny záver krajského súdu, že ak by malo vecné bremeno vzniknúť po zániku iného zmluvného vzťahu k pozemku, muselo by to vyplývať zo zákona, je aj podľa prvého senátu ústavného súdu ústavne konformný a udržateľný, preto nevidí žiaden dôvod, aby sa odklonil od záverov štvrtého senátu ústavného súdu uvedených v jeho skoršom uznesení č. k. IV. ÚS 677/2022-14 z 20. decembra 2022. V súvislosti s uvedeným právnym záverom krajského súdu nie je otázka jednorazovej peňažnej náhrady za vecné bremeno podľa § 4 zákona č. 66/2009 Z. z. relevantná.

21. Ak sa sťažovateľka s názormi všeobecných súdov nestotožňuje, táto skutočnosť sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutých rozhodnutí. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (m. m. II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom sporových strán vrátane ich dôvodov a námietok.

22. Pokiaľ sťažovateľka namieta, že krajský súd rozhodol o týchto sporoch v rozpore s vlastnými rozhodnutiami v obdobných veciach (bod 11), ústavný súd opätovne konštatuje, že mu neprislúcha zjednocovať *in abstracto* judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak poslanie, ktoré zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

[§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)] zveruje najvyššiemu súdu (resp. jeho plénu a kolégiám) a od 1. januára 2021 aj Najvyššiemu správne mu súdu Slovenskej republiky (§ 8a ods. 4), keď im okrem iného priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (m. m. I. ÚS 17/01, IV. ÚS 267/05, IV. ÚS 672/2018, I. ÚS 189/2021, IV. ÚS 610/2021), pretože ich úlohou je chrániť okrem iného aj legitímne očakávania sporových strán, resp. účastníkov súdnych konaní.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami najvyššieho súdu:

23. Za ústavne konformné a udržateľné považuje ústavný súd aj závery najvyššieho súdu o odmietnutí dovolaní sťažovateľky ako neprípustných. Napadnuté uznesenia najvyššieho súdu nie sú zjavne neodôvodnené, pričom zároveň neexistuje žiadna skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup, resp. svojvoľné závery tohto súdu, nemajúce oporu v Civilnom sporovom poriadku (§ 438 a nasl.). Súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy totiž nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku uvádzané sťažovateľkou, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného práva. V inom prípade by totiž najvyšší súd stratil možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené (m. m. I. ÚS 145/2010).

24. Pokiaľ sťažovateľka poukazuje na judikát najvyššieho súdu R 8/2016 (bod 12), tento nie je aplikovateľný na daný prípad vzhľadom na predmet a rozsah jeho úpravy podľa § 1 zákona č. 182/1993 Z. z.

III.3. Záver:

25. Medzi napadnutými rozsudkami krajského súdu a napadnutými uzneseniami najvyššieho súdu a obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavné sťažnosti sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnené.

26. Vzhľadom na odmietnutie ústavných sťažností ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petitoch nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 19. januára 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu